

Smeri reformacije

1. Meščanska smer

Ta smer je zelo ostra. Najmanjšo zabavo imajo za greh. Nadzira se vernike in njihova življenja. Nadzirajo jih drugi verniki. Kraj te smeri je v Zürichu. Marsikdo je zaradi svojega greha končal na grmadi.

Podsmeri:

- **Zwinglijanstvo**

Zwingli je imel hud spor z Luthrom. V zwinglijanstvu prepovejo slike v cerkvah (preveč razkošne), ogrle v cerkvah, celo oltarje ukinejo. Namesto tega uvedejo prižnico. Prepovejo tudi sveče. Zwingli je na koncu umrl v nepojasnjenih okoliščinah.

- **Kalvinizem**

Kraj te smeri je Ženeva. Tudi Calvin se spre z Luthrom.

Posebnosti:

- predestinacija – že vnaprej določen □ Nauk o predestinaciji je krivičen. Že ob rojstvu je določeno ali greš po smrti v nebesa ali v pekel.
- kapitalistična naravnost □ Kalvinisti so za to, da je kopičenje denarja bogu všečno. Dovoljeno je posojanje na obresti. Calvin je ukinil praznike in uvedel namesto njih delovne dni.

Kalvinizem prepove: petje pesmi, slike in sveče. Pri meščanski smeri so verske družine nadzirale druga drugo in so potem obveščale duhovnike.

2. Vladarska smer

Razvila se je samo v Angliji zaradi privatnih razlogov Henrika VIII. Tudorja. Njegova zasebna želja je bila ločitev od Katarine Aragonske, s katero sta imela 20 let trajajoči zakon, vendar nobenega moškega potomca. Henrik VIII. se je zaljubil v dvorno damo Ano Boleyn in se je zato želel ločiti, ampak to ni bilo dovoljeno v rimokatoliški cerkvi. Ta ločitev je povzročila prve spore med Veliko Britanijo in Španijo. Henrik VIII. spodi Katarino Aragonsko v Španijo, poroči se z Ano Boleyn, vsa sredstva namenjena v Rim preusmeri v svojo blagajno. To je hud udarec za papeža.

Reforma: postane poglavar cerkve. Zdaj morajo duhovniki priseči zvestobo njemu. Kdor mu ni tega prisegel, ga je dal Henrik VIII. usmrtiti (Maore).

Ana Boleyn ni iz vladarske hiše, zato ne obvlada obnašanja v visoki družbi. Rodi hčer Elizabeto, potem pa Henrik VIII. obtoži Ano prešuštvovanja z lastnim bratom in oba da usmrtiti.

Iz prvega zakona se Henrik VIII. rodi hči Marija Stuart. Med Marijo in Elizabeto se vname boj za oblast. Henrik VIII. se potem poroči se s štirimi ženskami. Dve obglavi, ena umre med porodom in mu edina da moškega potomca. Le zadnja izmed žena živi dlje kot Henrik VIII. To je bila Katarina Parr. Ona potem skrbi za Elizabeto.

Dokončen prelom med Rimom in anglijo se izvedla Elizabeta leta 1534.

V anglikanski cerkvi ohranijo elemente rikokatoliške cerkve:

- bogastvo cerkva
- hierarhijo služb

3. Plebejska smer – kmečka smer

Smer je bila razvita tudi na novem ozemlju.

Dve najbolj razširjeni smeri:

- **štiftarstvo** □ to je gradnja cerkva na vsakem hribčku. Zagovarjali so hitro gradnjo cerkva. Proti temu je bil Janez Svetokriški.
- **anabaptizem** □ to je zaogovarjanje krsta odraslih. Kot mora sprejeti odrasel človek, ker lahko šele takrat sprejme odgovornost za vero.

Posebnost do bili:

- **bičarji** □ bičajo se do krvi
- **skakači** □ skačejo do onemoglosti

Oni se kaznujejo za vse grehe človeštva. Najštevilčnejši so bili na področju današnje S Nemčije.

Plebijska smer je bila najbolj razširjena na S Nemčije. Tam je bil voditelj Münzer, ki je bil začetnik kmečke smeri. Od leta 1524-1525 sproži kmečki upor. Bil je smrtni sovražnik Luthra. Luther je nastopal proti kmečkim uporom. Münzer se je zavzemal za enakost vseh, prepoved kopičenja bogastva, vsak dela kolikor

potrebuje... □ komunistični nagoni. Leta 1525 se kmečki upor konča, Münzerja ujamejo, ga zaprejo in usmrtijo (1525).